

[Pradžia](#) > ... > [Teisės Specialistų paieška](#) > [Teisinių Profesijų Rūšys](#) > Germany

Teisinių profesijų rūšys

Turinį pateikė

Vokietija

Vokietija

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie Vokietijos teisininkų profesijas.

Prokuroras

Funkcijos ir pareigos

Prokuratūra yra nepriklausomas baudžiamosios jurisdikcijos organas, institucijų hierarchijoje esantis viename lygmenyje su teismais. Prokuratūra atsakinga už ikiteisminio tyrimo vykdymą ir yra valstybės kaltintojas ir atstovas nagrinėjant bylą ir vykdant nuosprendžius. Jei įstatymais nenustatyta kitaip, baudžiamajame procese prokurorai taip pat patraukia atsakomybėn už administracinius pažeidimus.

Kai už teisės pažeidimą yra numatytas baudžiamasis persekiojimas, prokuratūra privalo įsikišti, jei tam yra pakankamas pagrindas (teisėtumo principas). Tai reiškia, kad prieš nusprendama, ar pareikšti kaltinimus, prokuratūra privalo ištirti visus jai žinomus faktus ir atlikti jų teisinę analizę. Prokuratūra turi laikytis objektyvumo ir nešališkumo prievolės. Ji privalo išaiškinti ir sunkinančias, ir lengvinančias bylos aplinkybes. Jeigu įvykdytos įstatymais nustatytos sąlygos, ji turi pareikšti kaltinimus. Jeigu proceso dalykas yra nusikalstama veika, prokuratūra gali netraukti baudžiamojon atsakomybėn tuo atveju, kai nusikaltimo vykdytojo kaltė būtų vertinama kaip nedidelė ir kai nėra viešojo intereso vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Tam tikromis įstatymo nustatytais sąlygomis tokiam sprendimui turi pritarti teismas, turintis jurisdikciją pagrindinėje byloje. Kaltinamasis taip pat gali būti įpareigotas laikytis pareigų ir nurodymų, kurių laikantis byla gali būti nutraukta.

Vykdydama ikiteisminį tyrimą baudžiamajoje byloje, prokuratūra gali pasinaudoti tam tikromis pagalbinių pareigūnų paslaugomis, pavyzdžiui, policijos pareigūnų, mokesčių inspektorių ir muitininkų. Šie privalo laikytis prokuratūros nurodymų.

Tam, kad baudžiamoji byla būtų nagrinėjama teisme, įtariamajam turi būti pareikštas kaltinimas. Prokuratūra privalo pareikšti kaltinimus visais atvejais, išskyrus kelias išimtis, susijusias su smulkiais teisės pažeidimais. Pagrindinės bylos nagrinėjime prokuroras paprastai dalyvauja kaip prokuratūros atstovas.

Prokuratūra dalyvauja ir pirmosios, ir apeliacinės instancijos (apeliacinio ir kasacinio skundo) procese.

Nagrinėjant pagrindinę bylą teisme prokuroras perskaito kaltinamąjį aktą. Jis turi teisę apklausti kaltinamąjį ir liudytojus. Taip pat jis gali pats prašyti pateikti įrodymus. Bylos nagrinėjimo pabaigoje prokuroras pateikia savo išvadą, kurioje įvertinamos bylos faktinės aplinkybės ir teisiniai aspektai. Paprastai jame prašoma kaltinamajam skirti konkrečią bausmę arba jį išteisinti.

Prokuratūrai, teismui ir kaltinamajam sutikus, baudžiamasis procesas šiuo proceso etapu dar gali būti nutrauktas, pavyzdžiui, jei kaltinamojo kaltė nagrinėjant bylą įvertinama kaip nedidelė.

Jeigu prokuroras yra įsitikinęs, kad dėl faktinių ar teisinių priežasčių teismo nuosprendis privalo būti peržiūrėtas, jis turi teisę jį apskųsti – net jeigu tai būtų naudinga kaltinamajam.

Struktūra

Prokuratūros būstinė yra apygardos teismuose, aukštesniuosiuose žemių teismuose ir Federaliniame Teisingumo Teisme, jos struktūra yra hierarchinė.

Kadangi Vokietijos valstybės sistema yra federacinė, yra būtina atskirti federacijos ir atskirų žemių kompetenciją.

Žemių prokurorai

Išskyrus nusikaltimus, kurie priklauso Federaliniame Teisingumo Teisme veikiančio Generalinio prokuroro (*Generalbundesanwalt*) kompetencijai, vykdyti baudžiamąjį persekiojimą priklauso žemių prokuratūrų kompetencijai. Federaliniame Teisingumo Teisme veikiantis Generalinis prokuroras federacijos lygmeniu ir prokurorai žemių lygmeniu yra skirtingos ir atskirtos organizacijos. Federacijos lygmens ir žemių lygmens prokuratūrų nesaisto hierarchiniai ryšiai. Tačiau išimtiniais atvejais Federaliniame Teisingumo Teisme veikiantis Generalinis prokuroras gali perduoti bylą žemių prokuratūroms arba perimti tirti jų kompetencijai priklausančią bylą.

Visos 16 žemių yra atsakingos už savo valstybės kaltinimo veiklą, kuri yra organizuota taip:

Prie kiekvieno žemės teismo yra prokuratūra, kuri taip pat yra kompetentinga tirti bylas, teisingas apylinkės teismams, priklausantiems atitinkamo žemės teismo jurisdikcijai.

Tokias prokuratūras prižiūri ir joms vadovauja atitinkamo aukštesniojo žemės teismo generalinės prokuratūros, kurias prižiūri ir kurioms vadovauja atitinkamos žemės teisingumo ministerijos.

Generalinė prokuratūra (*Generalstaatsanwaltschaft*) dalyvauja apeliacijos ir kasacijos procese aukštesniuosiuose žemių teismuose. Jeigu tokia procedūra priklauso Federalinio Teisingumo Teismo kompetencijai, federalinis generalinis prokuroras atlieka valstybės kaltintojo funkcijas.

Išsamesnę informaciją apie prokuratūras galite rasti Vokietijos Federalinės teisingumo ir vartotojų apsaugos ministerijos interneto svetainėje, [teismų ir prokuratūrų](#) skyrelyje. Daugelis prokuratūrų turi savo interneto svetaines, kurias galima rasti atitinkamų žemių teisingumo sistemai skirtose interneto svetainėse.

Generalinis prokuroras prie Federalinio Teisingumo Teismo

Teisingumas Vokietijos Federacinėje Respublikoje iš esmės priklauso federalinių žemių kompetencijai (Konstitucijos 30, 92 ir 96 straipsniai). Generalinis prokuroras prie Federalinio Teisingumo Teismo (*Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof*) yra vienintelė federalinio lygmens prokuratūros instancija. Dar ji vadinama Federaline prokuratūra (*Bundesanwaltschaft*). Be Generalinio prokuroro, ją sudaro ir kiti federaliniai prokurorai, vyriausieji prokurorai, prokurorai bei kiti darbuotojai. Generalinis prokuroras vadovauja federalinei prokuratūrai Federaliniame Teisingumo Teisme.

Generalinis prokuroras prie Federalinio Teisingumo Teismo vykdo prokuratūros funkcijas nagrinėjant bylas dėl sunkių nusikaltimų prieš valstybę, kurios turi didelę reikšmę vidaus saugumui (visų pirma dėl teroristinių išpuolių) arba išorės saugumui (dėl valstybės paslapčių atskleidimo ir šnipinėjimo). Kitas bylas dėl nusikaltimų prieš valstybę Generalinis prokuroras prie Federalinio Teisingumo Teismo imasi tirti tam tikromis Teismų sistemos įstatymo §120 straipsnio 2 dalyje nustatytais sąlygomis (vadinamoji bylos išsireikalavimo teisė). Generalinis prokuroras taip pat yra atsakingas už nusikaltimų tyrimą pagal tarptautinį baudžiamąjį kodeksą ir turi pateikti nuomonę dėl visų apeliacinių skundų dėl baudžiamųjų bylų nagrinėjimą Federaliniame Teisingumo Teisme.

Generalinį prokurorą Federalinio teisingumo ir vartotojų apsaugos ministro siūlymu skiria valstybės Prezidentas. Pasiūlymą turi patvirtinti Bundesratas. Generalinio prokuroro veiklos administracinę priežiūrą vykdo Federalinis teisingumo ir vartotojų apsaugos ministras. Tačiau ministras neturi įgaliojimų vykdyti žemių prokurorų veiklos priežiūrą ar kontrolę.

Teisėjas

Struktūra

Pagrindinis teisės aktas, reglamentuojantis teisėjų veiklą tiek federacijos, tiek žemių lygmeniu, yra Vokietijos teisėjų įstatymas (*Deutsche Richtergesetz, DRiG*). Įvairios nuostatos taip pat gali būti įtvirtintos atitinkamų žemių teisės aktuose.

Žemių teisėjus prižiūri atitinkamų žemių teisingumo ministerijos. Federalinių teismų teisėjų, išskyrus Federalinio Konstitucinio Teismo teisėjų, veiklą prižiūri kompetentingos federalinės ministerijos.

Funkcijos ir pareigos

Profesionalūs ir neprofesionalūs teisėjai

Profesionalūs teisėjai pirmininkauja nagrinėjant bylas federaliniuose ir žemių teismuose. Žemių teisėjai pirmininkauja įvairiuose žemių teismuose (pavyzdžiui, apylinkių teismuose, žemių teismuose, aukštesniuosiuose žemių teismuose). Dauguma teisėjų yra žemių teisėjai.

Federalinio Teisingumo Teismo teisėjai nagrinėja bylas Federaliniame Konstituciniame Teisme, Federaliniame Teisingumo Teisme, Federaliniame darbo ginčų teisme, Federaliniame finansinių bylų teisme, Federaliniame socialinių bylų teisme, Federaliniame administraciniame teisme ir Federaliniame patentų teisme.

Be profesionalių teisėjų, baudžiamąsias bylas gali nagrinėti ir neprofesionalūs, teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai (*Schöffen*). Tai yra garbės postas, į kurį renkami piliečiai. Teoriškai tai gali įvykti be išrinkto piliečio sutikimo, tačiau tik išimtiniais atvejais asmuo gali atsisakyti eiti pareigas. Neprofesionalūs teisėjai dalyvauja apylinkių teismų posėdžiuose ir žemių teismų baudžiamųjų bei nepilnamečių bylų kolegijose.

Iš esmės neprofesionalūs teisėjai turi tokias pačias balsavimo teises kaip ir profesionalūs teisėjai. Tai reiškia, kad profesionalūs ir neprofesionalūs teisėjai kartu sprendžia kaltinamojo kaltės klausimą ir priima nuosprendį.

Pagal Teismų sistemos įstatymo (GVG) §36 straipsnį, neprofesionalūs teisėjai turi būti renkami kas penkerius metus. Neprofesionalių teisėjų pareigas (GVG §31 straipsnis) gali eiti tik Vokietijos piliečiai. Be to, šių pareigų negali eiti (GVG §33 straipsnis) asmenys, kurie:

- tarnybos termino pradžioje yra jaunesni nei 25 metų arba vyresni nei 70 metų;
- negyvena atitinkamoje savivaldybėje;
- netinka dėl psichikos arba fizinės ligos;
- dėl prasto vokiečių kalbos mokėjimo netinka šioms pareigoms;
- yra patyrę bankrotą;

neturi gebėjimų eiti šias pareigas,

- teismo sprendimu yra praradę teisę eiti pareigas valstybės tarnyboje arba buvo už tyčinį nusikaltimą nubaustas daugiau kaip šešių mėnesių laisvės atėmimo bausme;
- kurių atžvilgiu vykdomas tyrimas dėl nusikalstamos veikos, dėl kurios gali būti prarasta galimybė eiti pareigas valstybės tarnyboje (GVG §32 straipsnis).

Neprofesionaliems teisėjams mokama kompensacija – kompensacijos dydis nustatytas teisėjų atlygio ir kompensacijų įstatyme (GVG §55 straipsnis). Žemėse parengiami informaciniai leidiniai, kuriuose neprofesionaliems teisėjams pateikiama informacija apie jų pareigas. Šie leidiniai skelbiami ir internete. Žemės taip pat rengia neprofesionalių teisėjų mokymus.

Teismo pareigūnai (*Rechtspfleger*)

Teismo pareigūnai yra teismų sistemos darbuotojai. Svarbiausios jų, vadinamojo antrojo trečiosios valdžios ramsčio, funkcijos susijusios su ypatingąja teiseną nagrinėjamomis bylomis (be kita ko, paveldėjimo, globos, tėvystės nustatymo ir įvaikinimo, žemės kadastro, prekybos, asociacijų ir bendrovių registru, asociacijų, sutuoktinių turto registro, laivų registro bylose), be to, jie atlieka daug kitų teisminių funkcijų, pavyzdžiui, dalyvauja vykdamas teisminę mokėjimo įsakymo procedūrą, teikiant teisinę pagalbą, užtikrinant priverstinį vykdymą, rengiant varžytines ir vykdamas priverstinį turto administravimą, nagrinėjant bankroto bylas, taip pat

nustatant bylinėjimosi išlaidas, vykdant apkaltinamąjį nuosprendį, nagrinėjant bylas Federaliniame patentų teisme ir bylas, susijusias su tarptautine teise.

Apylinkės teismuose teismo pareigūnų skaičius jau viršija teisėjų skaičių. Teismo pareigūnų veikla reglamentuojama teismo pareigūnų įstatymu (*Rechtspflegengesetz*, RPfIG). Kaip ir teisėjai, teismo pareigūnai vykdo savo veiklą nepriklausomai ir vadovaujasi tik įstatymais ir teise. Jų sprendimai gali būti skundžiami pagal bendrąsias procesinės teisės nuostatas.

Veikla, susijusi su duomenų bazėmis

Viešos interneto svetainės, skirtos teismų sistemai:

- [Federalinės teisingumo ir vartotojų apsaugos ministerijos](#) svetainė
- įvairių žemių teisingumo ministerijų svetainės (pvz., [Hamburgo](#), [Berlyno](#) ar [Bavarijos](#));
- atskirų teismų interneto svetainės, kuriose galima rasti informacijos;
- Bendras [Federacijos ir žemių teisingumo portalas](#)

Informacijos galima rasti ir [Vokietijos teisėjų sąjungos](#) arba [Vokietijos teismo pareigūnų sąjungos](#) interneto svetainėse.

Advokatas

Vokietijoje dirba apie 166 000 advokatų. Jie privalo turėti tokį patį kaip teisėjų išsilavinimą ir yra įgaloti konsultuoti ir atstovauti savo klientams visais teisiniais klausimais. Jie turi teisę verstis savo veikla ir teisme, ir ne. Advokatų, kurie turėtų išskirtinę teisę atstovauti teismo procese, pagal Vokietijos teisę nėra. Teisė atstovauti teisme iš esmės galioja visuose Vokietijos teismuose. Vienintelė išimtis – atstovavimas civilinėse bylose, kurios nagrinėjamos Federaliniame Teisingumo Teisme. Šiuo atveju advokatams taikomi specialieji atitikties reikalavimai. Dar viena išimtis taikoma įmonių teisininkams (tai advokatai, kuriuos įdarbina ne advokatų kontora, kad jie konsultuotų darbdavį teisiniais klausimais ir jam atstovautų). Kai kuriuose teismuose jiems neleidžiama atstovauti darbdaviui.

Advokatų veikla reglamentuojama Vokietijos federalinio advokatūros įstatymo (*Bundesrechtsanwaltsordnung*, BRAO) nuostatomis. Be to, savireguliacinio pagrindu advokatūra taiko ir kitų profesinės veiklos taisyklių, kaip antai Advokatų profesinės veiklos kodeksą (*Berufsordnung für Rechtsanwälte*, BORA) ir Specialiųjų sričių advokatų veiklos kodeksą (*Fachanwaltsordnung*, FAO). Advokatų užmokestis reglamentuojamas Advokatų užmokesčio įstatymu (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz*, RVG).

Advokatai susiskirstę į 27 regionines advokatų asociacijas ir Federalinio Teisingumo Teismo advokatų asociaciją. Asociacijos atsakingos už priėmimą į advokatūrą. Be to, jos privalo užtikrinti, kad advokatai gerai vykdytų savo profesines pareigas.

Veikla, susijusi su duomenų bazėmis

Išsamios informacijos apie advokatūrą galima rasti [Federalinės advokatūros](#) (*Bundesrechtsanwaltskammer*, BRAK) interneto svetainėje. Be to, [Vokietijos advokatų asociacija](#) (*Deutscher Anwaltverein*, DAV) – didžiausia Vokietijos advokatų asociacija – teikia plataus pobūdžio informaciją apie advokato profesiją, įskaitant taip pat anglų ir prancūzų kalbomis.

Ieškant advokato gali praversti [oficialus federalinis advokatų registras](#), kuriame pateikiama informacija apie visus advokatus (dirbančius vokiečių ir anglų kalbomis) bei [Vokietijos advokatų informacijos tarnyba](#).

Patentų konsultantai

Vokietijoje yra apie 3 500 patentų konsultantų. Jie yra baigę gamtos arba techninius mokslus ir turi papildomą teisinį išsilavinimą. Jie įgaloti teikti konsultacijas ir atstovauti klientams pramoninės nuosavybės teisių apsaugos srityje (pirmiausia patentų, naudingųjų modelių, prekių ženklų, dizaino klausimais), ypač taikant paraiškų ir priežiūros procedūras. Jie gali atstovauti savo klientams Vokietijos patentų ir prekių ženklų tarnyboje, Federaliniame patentų teisme ir, tam tikrais ypatingais atvejais, Federaliniame Teisingumo Teisme. Apygardos ir

apygardos apeliaciniuose teismuose patentų konsultantai turi teisę tik pateikti nuomonę kliento byloje – pareikšto ieškinio jie negali.

Patentų konsultantų veikla reglamentuojama Patentų konsultantų įstatymo (*Patentanwaltsordnung*, PAO) nuostatomis. Jie priklauso Patentų konsultantų rūmams (*Patentanwaltskammer*).

Veikla, susijusi su duomenų bazėmis

Informacijos apie patentų konsultanto profesiją galima rasti [Patentų konsultantų rūmų](#) interneto svetainėje. Joje taip pat galima rasti oficialų [Federalinį patentų konsultantų registrą](#).

Notaras

Vokietijoje yra beveik 7 000 notarų, kurių išsilavinimas iš esmės turi būti toks pat kaip teisėjų. Jie teikia nepriklausomas, nešališkas ir objektyvias konsultacijas dėl svarbių teisinių sandorių, prižiūri jų sudarymą ir atlieka prevencinį administravimą. Svarbiausia jų funkcija – tvirtinti sandorius.

Dėl Vokietijos federacinės valstybės sistemos išskiriamos įvairios notarų kategorijos. Daugumoje Vokietijos žemių notariatai dirba visą darbo dieną (*Nurnotariat*), tačiau kai kuriose žemėse notarines paslaugas kaip antrines teikia advokatai (*Anwaltsnotariat*). Bet kuriuo atveju notarų paskyrimą ir jų priežiūrą atlieka atitinkamos žemės teisingumo administracija.

Notarų profesinė veikla reglamentuojama Federaliniu notariato įstatymu (*Bundesnotarordnung*, BNotO). Notarų užmokestis reglamentuojamas Užmokesčio įstatymu (*Kostenordnung*, KostO).

Notariatai yra atitinkamų regioninių notarų rūmų nariai.

Veikla, susijusi su duomenų bazėmis

Išsamios informacijos įvairiais notarų veiklos klausimais galima rasti [Federalinių notarų rūmų](#) interneto svetainėje. Be to, ieškant notaro gali praversti šioje svetainėje skelbiamas [notarų sąrašas](#). Informacija teikiama vokiečių, anglų, prancūzų ir ispanų kalbomis.

Kitos teisininkų profesijos

Teisinių paslaugų įstatyme numatytos teisininkų profesijos

Pagal Teisinių paslaugų įstatymą (*Rechtsdienstleistungsgesetz*, RDG) skolų išieškotojai, pensijų konsultantai ir teisinių paslaugų teikėjai, gerai išmanantys užsienio teisę, gali teikti teises paslaugas neteisminiais klausimais. Skolų išieškotojai ir pensijų konsultantai tam tikrais atvejais taip pat gali atstovauti savo klientams teisme. Jie gali verstis šia veikla tik užsiregistravę ir gavę teismo patvirtinimą. Įregistruoti asmenys paskelbiami [teisinių paslaugų registre](#).

Šie teisinių paslaugų teikėjai neprivalo priklausyti rūmams ar kitai profesinei asociacijai. Kai kurie skolų išieškotojai ir pensijų konsultantai yra susibūrę į profesines sąjungas. Didžiausios jų yra Federalinė Vokietijos skolų išieškotojų sąjunga, Federalinė Vokietijos teisinių patikėtinių ir konsultantų sąjunga ir Federalinė pensijų konsultantų sąjunga.

Veikla, susijusi su duomenų bazėmis

Teisinių paslaugų registrą, kuriame skelbiamas teisinių paslaugų teikėjų ir už jų registravimą atsakingų teismų sąrašas, galima rasti Vokietijos teisingumo portale. Daug išsamios informacijos galima rasti [Federalinės Vokietijos skolų išieškotojų sąjungos](#), [Federalinės Vokietijos teisinių patikėtinių ir konsultantų sąjungos](#) ir [Federalinės pensijų konsultantų sąjungos](#) interneto svetainėse.

Organizacijos, teikiančios teises paslaugas nemokamai

Vokietijoje nemokamas teises konsultacijas (pagal Teisinių paslaugų įstatymo §6 ir §8 straipsnius) teikia įvairios labdaros organizacijos. Svarbiausios profesinės asociacijos:

- [Darbuotojų gerovės federalinė asociacija](#)
- [Caritas](#)
- [Diakonija](#)
- [Vokietijos žydų centrinė socialinė tarnyba](#)
- [Vokietijos Raudonasis Kryžius](#)
- [Paritetinė socialinės pagalbos asociacija](#)

Susijusios nuorodos

[Federacijos ir žemių teisingumo portalas](#)

[Informacija apie teismus ir prokuratūras, Federalinė teisingumo ir vartotojų apsaugos ministerija](#)

[Federalinė teisingumo ir vartotojų apsaugos ministerija](#)

[Hamburgo teisingumo ministerija](#)

[Berlyno teisingumo ministerija](#)

[Bavarijos teisingumo ministerija](#)

[Vokietijos teisėjų asociacija](#)

[Vokietijos advokatūra](#)

[Oficialus federalinis advokatų registras](#)

[Vokietijos teisėjų federacija](#)

[Federalinė advokatų informacinė tarnyba](#)

[Patentų konsultantų rūmai](#)

[Notarų sąrašas](#)

[Federaliniai notarų rūmai](#)

[Teisinių paslaugų registras](#)

[Darbuotojų gerovės federalinė asociacija](#)

[Caritas](#)

[Diakonija](#)

[Vokietijos žydų centrinė socialinė tarnyba](#)

[Vokietijos Raudonasis Kryžius](#)

[Paritetinė socialinės pagalbos asociacija](#)

■ Paskutinis naujinimas: 10/01/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis.

Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.